

たぶん

TALÁN

NÉMETH PÉTER MŰKOLA

77

+

33

MAGYAR

HAIKU

...és...

NÉMETH PÉTER MŰKÖLŐ

TALÁN

た
ぶ
ん

Baksai József grafikájával

A kötet megjelenését támogatta
a Nemzeti Kulturális Alap

Nemzeti Kulturális Alap

© Németh Péter My-kola

© Baksai József, 2015

© Napkút Kiadó, 2015

NÉMETH PÉTER MŰKÖLA

TALÁN

多
分

77

+

33

MAGYAR

HAIKU

...és...

Baksai József grafikáival

Napkút Kiadó
Budapest, 2015

„Csak az absztrakt haiku képes
megteremteni a misztériumot,
miközben vaskemény költészetet
kalapál vissza a sorokba.”

(Allen Ginsberg)

Talán
egy pohár víz
megfeneklő tükre,
de úgy is lehet:
az esthajnalok
halálos nyugodalma
tudná csak elfeledtetni

A
K É P E T,
azt az irtóztatóan
szépet,
amidőn egyszer,
ahogy majd újra
felmagasztosul
egy csecsemő
sírásával
a krisztusi
végítélet.

ΕΕΕΕΤΑ

(„Nyílj meg!”)

Nyílj meg szemem a
látásra. Nyílj meg ajkam
a szólásra most –

Ha fülembé forró ólmot
öntenének, akkor is.

(ihlet)

Isten ujjával
űzi el Baál-zebubot,
ha vers születik.

(hit)

Buddha nevében
tengerre száll a lélek,
megfeszül a test.

(mítosz)

Holdvilágárkon
szentjánosbogárkáink
a sírba szállnak.

(transzcendens)

Elíziumi
mezők! Miért vágyódik
oda a lélek?

(unicornis)

A kezdet, az út,
a megérkezés a fény-
szarvában együtt van.

ANNIHILÁCIÓ
(átalakulás)

HÉT

(I.)

Szűgyi Zoltánnak

Tükörben égek:
báb-test, pillangó-lélek
szárnyszegetlenül.

(II.)

Elnehezült szív.
Mégis emelkedni kezd.
– „Ecce homo!”

(III.)

Az én halála
a sosem volt Madaré
az életünkben.

ITEM

Ne a haláltól, a meghalástól
félj az in extremisben.

(IV.)

Maszk az arcokon.
Só, víz, véres veríték.
– Megfeszítettett!

(V.)

Sírkő a háta.
Vére-költő-bodobács
halotti leplen.

(VI.)

Harangok zúgnak.
Remeg a dombok alja.
Feltámadás: – van!

(VII.)

Tengeri csillag.
Homorú hajnali ég.
Újjászületés.

Évelő

Múló életünk
örvénylő lázálmában
ringlispílezní.

Újév napjára
múltunk jelenvalóvá
teszi a remény.

Évelő világ:
a kalitka csendjébe
ültetett virág.

Tátika lüktet.
„Mézelő pöcsöcske-agy”
égre meredez.

Rózsalevélen
a harlekin katicák
pöttyöket cserélnek.

Négy évszak

A Tél utcában
nyár van; pihe záporoz
a Nyíriesben

Tavaszi utcában
ősz van; eső és földszag
vigyázza kertünk

Az Ősz utcában
tavasz van; csöpög a fákról
a hajnali harmat

A Nyár utcában
tél van. Jégvirágkakast
kappanol a reggel

Egy

Egy-idős lettem
a lábammal. Megéltem
negyvenkét évet!

Kettő

Németh Zoltán Pálnak

Lábszagú a nyár.
Égre virágzik a Hold.
Kölyök idő ez.

Fotomontázsod
fragmentumaiban már
transzcendentálok.

Három

Hamvazószerdán
Homlokodra írják:
Halandó vagy itt.

Kozmikus lény a
költő, pelyhes csibéje
a Fiastyúknak.

Batyis jó atyánk
gömöri öröksége
kuruc palócságunk.

IMPRESSZIÓ(K)

KILENC

(Szinyei Merse Pál festményeire)

(Zsófának & Kristófnak, a két vándornak,
a Jersey-szigeti ecsetsanyargatóknak)

(1.)

Kalangyák árnyán
szénaillatárban, csak
te meg én – vagyunk.

(2.)

Halk Pipíske szó
vérzi fel itt a tájat:
– Égi szerelem.

(3.)

Sózott tollpihék
kerengője a fényben.
Súlyos jelenlét.

(4.)

Szemhéjam alatt
hunyorogva pipacsot
bont a messziség.

(5.)

Faunnak lázas
vágyakozása – bűgó
hangján így kísért.

(6.)

Báránfellegek
sziluettjén táncot lejt
a *Nappali Hold*.

(7.)

Lilaruhás hölgy
modellt ül s elmereng
a „semmi” öléen.

(8.)

Led Zeppelinel
a fodrozódó kékbe
a lég menekít.

(9.)

Merse tájképén
Isten gondviselése:
csend-életre vált.

(Csontváry)

Halálűző ragyogásban,
csupaszon a baalbeki
tűző napokon.

Magányos cédrus
az ónszínű ég alatt
termőre fordul.

Panaszfalnál állsz;
az építkező romok
között – imádkozol.

Csonkolt cédrusom!
Egyetlenem. Árván. Meg-
lásd: erdő leszel!

(Egry)

A Balatonon
Tükörkentaúr árnyán
ezüsthíd épül

Zúg a nádas.
Békæ üti fel fejét
a zöldhomályból.

Fényben-homályban
purgatóriuma tűz-
liliomán ég.

TIZENHÁROM

(Szőnyi István festményeire)

(I.)

„See Beginn“

Gyermekeimnek: Zsófiának, Balcsukának,
és a zebegényi tanítványoknak is.

Pillangó-léted
lélek-lepedőjén a
zebegényi nyár.

Csapzott szárnyakon,
göröngy-barna éjjelen
landolsz valahol.

Nappali hírnök.
Zebegényi háztetők
égszín-vörösben.

Krumpliföldeken
röggé nemesül, a te
magyar parasztod.

BirsAlmaLekVár.
Fák ágai kocódnak
Diózáporkor.

(II.)
„Kerti pad”

Szőnyi Zsuzsához,
Triznya Mátyásnak
már odaáttra

„Kerti pad”-on ülsz
almafavirágzáskor:
örök május van.

„Kivagyi nyár” van
a magányos „Kerti pad”
holdudvarában.

Avarillatárral,
folyamatos ősszel vársz;
fényben-homályban.

Téli „Kerti pad”,
a mindenség csöndjéből
fehéren világlík.

Zebegény, 2009, Bartóky almáskertben

(III.)
„Danaidák”

Köpöczi Rózsámhoz

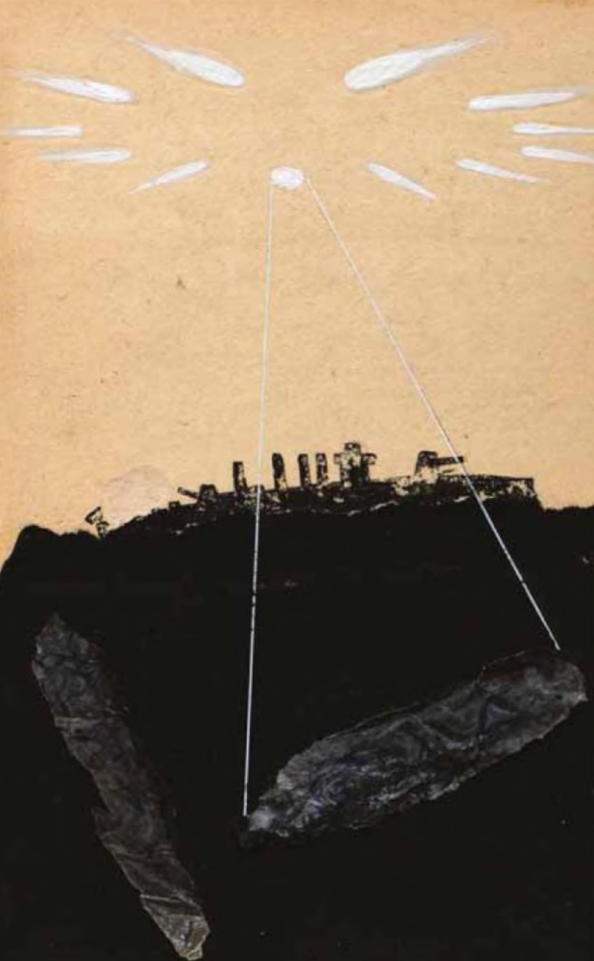
Testedben zihál,
sós-tajtékra csapódik
sejt-csiga-létünk.

Duna-parti táj:
– a Danaida lányok
vizet hordanak.

A lyukas korsó,
és a sziszüphoszi kő,
itt, átlényegít.

Meztelenségünk
mezítelenségünkkel
azonos – immár.

Vác, 2010. Szent Jakab havában

HAIKUÉŰZÉR/EK/

Hétköznapiakra

„Az ember Istenéhez
hanyatló árnyék.”

Homlokán ráncok.
Kitinváz nyugalommal
lúktet elmúlása.

Feje fölött ég,
tövisglorióla, fény
tündököl – vérzik.

Lélek-veríték –
a vihar után megtért
nyarak csöndjében.

Haikuarca
lebiggyesztett ajakkal
halotti maszkom.

Vasárnapokra

(1)

Virágvasárnap
reményt hoz, szamárcsikó-
háton, barkával.

Feketevasárnap
feketelepel alatt
Jézus-szív lüktet.

Fehérvasárnap
a tömjén-füstben térdel,
és fohászkodik.

Bűn-bánatában
halotti leplét mossá
csurom-fehérré.

Veron-ikonja
tenger-szem-mosolyában
odaát vagyok.

(2)

Jeruzsálemből
messiási időkben
élővíz fakad.

Pünkösdi rózsák
rózsaszín-bizalmával
közelít a fény.

Purgatórium.
Mennyei Jeruzsálem.
Pokol tüze ég.

Szent hármassága
a feltámadásban lesz
itt megváltássá?

Mindennapokra

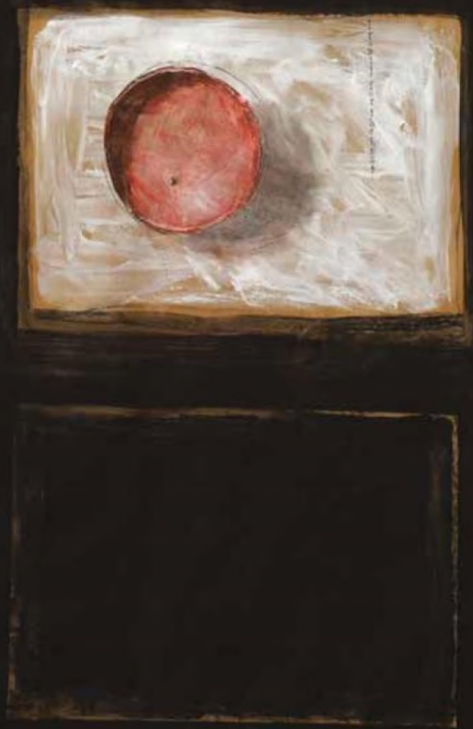
Jákob létráján
angyalokkal közlekedni
föld és ég között.

A fán függőnek:
feje-helyén fészkel egy
balkáni gerlepár.

Isten-emberi
létében a koponyák
helyén eszmélkedik.

(lehet-e még?)

Istengyermekségünk
szerelmével játszani
a temetőkben.

TELEIA
(eltávolodás)

Akkor...

(1.)

Tóbiás Barna Attilának

Átvágott torkú
japán kakasunk hajnalt
kiált a tóban.

(2.)

Sólyom köröz: – a
túlélés bajnoka Ő –
királyi-lélek.

(3.)

A varjúdombon
ősz szélben mesél a
madárijesztő.

(4.)

Téli ég figyel,
a fehér holló-éjjel
szemét forgatja.

(5.)

Hózivatarban
hattyúnyakú fekete
ló deresedik.

IPoLy-Éden

Tóth Imrére
(1927–2015),
a Palóc tájszótár
írójára emlékezve

(1)

Valamikor a
paradicsom volt otthona.
Szélárnyék-ház ma.

Menyegzőre itt,
az üdvözültek árnyán
árvalányhaj hív.

Földszagú gangon
évgyűrűidben táncolsz,
vízjeleket írsz.

Prétizol! Így szól
az erdei pintyőke
a lármafákhoz.

(2)

Habzik a folyó,
a lovakat kifogó
palócföldi ér.

Nem ível át híd
a megáradt Ipolyon.
A vízen járunk.

Börzsöny patakán,
fuldokló kismacskákkal
örvény cicázik.

Bacchánsnők nyári
bacchanáliája az
Ipoly-édenen.

„A tó reggel”

Átirat Szabó Lőrinc hévízi szonettjére

Égig érő fa:
hámlik a platán törzse
írott malaszttal.

Sárkány túrta tó
bűzössár-krátere az
ősz fák alatt.

Hévízi télben,
rőt lótuszvirág nyílik,
iszap illatoz.

Hogy száll ég felé
a kék víz, a bolond víz,
hózivatarban.

Mintha tündérraj
vetné illanó ingét
szakadatlan itt.

Napszél lágy ölen
a tulipán-erdőbe
székácsgalamb hív.

Kék tündérrózsa
a tavon. Zöld levélen
vacog a január.

Platán kérgére
vésett versemmel hívlak:
– ölelj tavasszá.

(Hévíz, 2014)

„VisszaHáramlás”

Mykwla

:

Cseresznyés

ropogású

éjjelen

A

Fa

tetejében

ébredek

:

Szivárvány

ajkú

képzelet

tenyeremből

kéreget

Márikánknak

életet

:

Basó

(1644–1694)

Harang nyelve leng.
A templom szentélyében
a csend tévelyeg.

Buszon

(1715–1783)

Harmatcseppekkel
mandulavirágzáskor
lágyszellő vidít.

Issza

(1763–1827)

Iszalagon kék
szirmú virág indázik.
– Issza van velünk.

(Hamvas Béla fordítására)

Siki

(1867–1902)

Óceán hangján
tengeri kagylóban zúg
véges-végtelen.

Pilinszky

(1921–1981)

(1.)

Van itt valami
szomjúság, amit senki
meg nem itatott.

(2.)

„Trapéz és korlát.”
Halandóságodat a
szeren gyakorlod.

Weöres

(1913–1989)

Kék ég fölötted.
Alattad a Föld forog.
Benned lajtorja.

Kormos István

(1923–1977)

Nyárapánk éghez,
Nyírányánk a földhöz köt
leveleivel.

Nagy Gáspár

(1949–2007)

Földi pörökkal
halántékdob dübörög.
Mindenszentek van.

Rózsa Endre

(1941–1995)

Kavicsszüretkor
barnaszemednek mélye
átszíneződik.

Utassy

[1941–2010]

A teli Holddal,
utolsó tantuszommal
hívlak – szerelmem.

Szabados György

(1939–2011)

Minden levélben
ott él a fa egésze,
még hamvában is.

Kemenczky

(1948–2011)

Templomszáj éje,
szépséged labirintusa
remete-barlang.

Kosztolányi

(1885–1936)

Fagymintázta frízek,
fűgák, ívsorok; freskóégre
nyíló rózsák, füstkaméleonok.

ITEM

Hasadt harmóniákkal
léle(k)gző tüdőkatedrálisok.

Fodor Ákos

(1945–2015)

Eszmerengéseink
kráteréből kitört ma
az eljövendő.

(2015 Pünkösdhétfőjén)

FRAGMENTUM(OK)

(Binder Károly azonos című
improvizációs zongorajátékára)

• •

Istennek születtem
emberré lettem
Embernek születtem
Isten vagyok: – Király
S AZÓTA TUDOM MÁR
KétHarmadRészem IsteN
EgyHarmadRészem EmBeR
Nincsen isten-ember aki kövessen:
– „Érzékeim magamhoz kötnek”

ÉJEL-NAPPAL FALAKAT ÉPÍTEK
FALAKAT AZ ELMŰLÁS ELLEN

Börzsöny-patak vizén ha átgázolok
a patak tiszta vizében lakozik az én Lelkem
Duna-Ipoly befagyott folyóján ha átlábolok
a folyó zavaros tükörén lakozik az én Lelkem
a Fekete-tenger indigókék vizén ha járok
a tenger sós habjaiban lakozik az én Lelkem
a szélt fogó fenyves erdőn ha átbálgatok
az erdő illatában lakozik az én Lelkem
az Alföld homokjában lóhalálában vágatok
mezítelen talpaimmal ha jelet hagyok
a sivatag forró homokjában lakik
újja születő lelkem

ÉJEL-NAPPAL FALAKAT ÉPÍTEK
FALAKAT AZ ELMŰLÁS ELLEN

HALANDÓSÁGOMBAN HALHATATLAN LETTEM HALHATATLANSÁGOMBAN **HALANDÓ...** ELGYENGÜLTEN

közönnyel
várom az elnapolt ítéletet
miközben észrevétlenül királyi valóm ellensége lettem
varázs-dobom szavára
többször durván és brutálisan magamba estem

TÁNCOLTAM A VALÓSÁG ÉLÉN

Azaz csak táncolhattam volna
A TIZEDIK EMELET MEREDÉLYÉN
Ha az utcai lámpák meg nem vakítanak
S VILÁGLÓ
Látnoki sötétséget nem zúdítanak
Kristályba menekült szememre

Ó Te Aki **Megigéztél**
Ó Te Aki **Megátkoztál**
Ó Te Aki **Megbűvöltél**
Ó Te Aki **Megrontottál**
Ó Te Aki **Megkötöttél**
Ó Te Aki **Földre dobtál**

S
ÍK
JAIMRA
ESEM
MINT
EGY
KÁRTYAVÁR

v V v
é é é
g G g
t t t
V É G T a G J A I M
g g g
j j j
a A a
i i i
m M m

**S
Z
Tengelyében
M
E
M**

*Csönd és köd és hideg sötétség
Utánam is csak ennyi marad!
Kilobbant iszonyú lángolásom?
Csönd és köd és hideg sötétség
Utánad is csak ennyi marad*

**Hét éjjel
SiRATOM
ENKiDuT**

Vég **T** a g
 Á
 N N
 C C o m **EXTÁZISÁBAN**

O m m a l szellemi erőszakot követek el
 Agyam elülső lebenyének gátlásos horizontján

Büszkén illeg agykoponyám elhagyatott kopasz tonzúrája felett a vezér ismert jele:

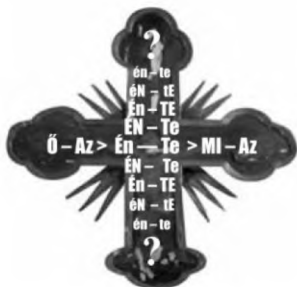

AZNAP ELSZÁNTAN HADAKOZTAM ÚJJÁSZÜLETÉSEM PILLANATÁÉRT

Egész-Ségemért Életemért Hét Bölcsességért

A VÁGYÁLOM PILLANATA ÓHAJOK KÖNTÖSÉBEN ÉRKEZETT

A részeim a húst csontra csipkézetten építkeztek bennem
Agyagból formáltak újjá
AZ ÉLET ASZTALÁN
Ám a nem kívánt világ újra belülről emészthetett.

ΑΓΩΝ ΤΥΚΒΕ ΑΣ ΕΓΕΤΥΝΚ
ΕΓΑΓΛΩ ΕΟΓΕΒΒΕΔΩ ΣΖΟΒΟΡΜΑΣΥΝΚ

ELALVÓ FÖLÉBREDŐ SZOBORMÁSUNK
ÁLOM TÜKRE AZ ÉLETÜNK

Az Arial Narrow félkövér dőlt betűvel írt textusok, vendégszövegek és átiratok

RÁKOS SÁNDOR (1921–1999)

Gilgames a sivatagban és Gilgames faggatása (részvers) című opusaiból valók.

Versképző érzések, élmények: intuíciók, versképek: mozaikok, cserepek és homokszemek

R. S.: GILGAMES – AGYAGTÁBLÁK ÜZENETE (1974) című fordításából > továbbá

Vácról (1972/73) > Kóspallagról (1974/75) > Váchartyánból (1975) > Budapestről (1975/77) > ismét Vácról (1977/81) > Zebegényből (1982/83) > újra Vácról (1983/89) > Vámosmikoláról (1989/2009) valók.

< 2009. anyák napján a versfolyam lezárva, Édesanyáknak 81. életévében felolvasva. >

Tartalom

EFFETA

(„Nyílj meg!”)	10
(ihlet)	11
(hit)	12
(mítosz)	13
(transzcendens)	14
(unicornis)	15

ANNIHILÁCIÓ

H É T	18
Évelő	20
Négy évszak	21
Egy	22
Kettő	22
Három	23

IMPRESSZIÓ(K)

Kilenc (Szinei Meres)	26
(Csontváry)	29
(Egry)	30
Tizenhárom (Szőnyi)	31

HAIKUFÜZÉREK/

Hétköznapiakra	36
Vasárnapokra	37
Mindennapokra	39

TELEIA

Akkor...	42
IPoly-Éden	44
„A tó reggel” (Szabó Lőrinc)	46

„VisszaHáramlás”

Mykwla	51
Basó	52
Buszon	53
Issza	54
Siki	55
Pilinszky	56
Weöres	57
Kormos István	58
Nagy Gáspár	59
Rózsa Endre	60
Utassy	61
Szabados György	62
Kemenczky	63
Kosztolányi	64
Fodor Ákos	65

FRAGMENTUM(OK) (Rákos Sándor)	67
-------------------------------	----

Napkút Kiadó Kft.
1043 Budapest, Tavasz u. 4.
Telefon: (1) 225-3474
Mobil: (70) 617-8231
E-mail: napkut@gmail.com
Honlap: www.napkut.hu

Felelős kiadó
Szondi György

Szöveggondozó
Kovács Ildikó

Tördelőszerkesztő
Szondi Bence

Nyomdai kivitelezés
Molnár Nyomda és Kiadó Kft.

Felelős vezető
Molnár Csaba

ISBN 978 963 263 499 9

